

TRANQUIST UTVÄRDERING

UTVÄRDERING AV FORTSATT SAMVERKAN LEDER TILL ARBETE

SLUTRAPPORT

DECEMBER 2022

Joakim Tranquist

Tranquist Utvärdering

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	2
1.1	SOCIALFONDENS UTLYSNING AV PROJEKTMEDEL	2
1.2	FORTSATT SAMVERKAN LEDER TILL ARBETE.....	2
1.2.1	Projektets utgångspunkter	3
1.2.2	Projektets mål.....	3
2	UTVÄRDERING AV FSLA.....	5
2.1	UTVÄRDERINGSUPPDRAGET	5
2.2	TEORIBASERAD UTVÄRDERING	5
2.3	GENOMFÖRANDE AV UTVÄRDERINGEN	6
3	RESULTAT FRÅN UTVÄRDERINGEN	8
3.1	KVANTITATIVA RESULTAT FRÅN FSLA	8
3.1.1	Projektets utfall.....	8
3.1.1.1	Antal deltagare	8
3.1.1.2	Beskrivning av deltagare	9
3.1.1.3	Anvisning av deltagare	11
3.1.1.4	Deltagande i projektet.....	12
3.1.1.5	Open College Network (OCN).....	13
3.1.2	Projektets resultat	14
3.1.2.1	Kommentar om projektets målsättning.....	15
3.1.2.2	Avslutade deltagare och omedelbara resultat.....	15
3.2	UTVECKLING AV ARBETET I FSLA.....	18
3.2.1	Bättre förutsättningar för insatser och dialog	18
3.2.2	Pandemi och AF:s omorganisering har försvårat.....	20
3.2.3	Behov av tydlighet kring utvecklingsarbetet i projektet.....	21
3.2.4	Projektstruktur som gynnar gemensam utveckling.....	22
3.2.5	Arbetsgrupper med fokus på strategiska frågor	23
4	SUMMERANDE KOMMENTAR	25
4.1	RESULTAT PÅ INDIVIDNIVÅ.....	25
4.2	RESULTAT PÅ ORGANISATIONSNIVÅ.....	26
4.3	SLUTORD.....	28

1 INLEDNING

Tranquist Utvärdering har haft i uppdrag av Kommunförbundet Kalmar län att utvärdera projektet *Fortsatt samverkan leder till arbete (FSLA)*. Projektet, som har medfinansierats av Europeiska Socialfonden (ESF), har pågått från augusti 2020 till januari 2022. Uppdraget har inneburit att fortlöpande analysera och stödja utvecklingen av projektet, med fokus på dess ambition att stötta personer som står långt ifrån arbetsmarknaden för att de på sikt ska börja arbeta eller utbilda sig. I denna avslutande rapport summeras resultat, analyser och rekommendationer från utvärderingen av FSLA.

1.1 Socialfondens utlysning av projektmedel

Europeiska Socialfonden (ESF) är EU:s viktigaste finansiella redskap för att främja sysselsättning och stimulera tillväxt i medlemsländerna. Socialfonden i Sverige ska, genom att finansiera olika former av projekt, bidra till en väl fungerande arbetsmarknad och en varaktigt ökad sysselsättning på lång sikt.

För att finansiera projekt görs utlysningar till ansökningsomgångar i åtta regioner samt nationellt. I Svenska ESF-rådets region Småland och Öarna gjordes utlysningen *"Närmare arbetsmarknaden, arbete eller studier"* (dnr. 2019/00566) som faller under Programområde 2: Öka övergångarna till arbete. Utlysningen sorterar under Socialfondens mål 2:3 och i underlaget för utlysningen framgår att målgrupper för deltagande i projekten är kvinnor och män som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden. Målgruppen kan innefatta:

- Unga (15–24 år).
- Långtidsarbetslösa (mer än 12 månader).
- Nyanlända.
- Personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.
- Personer som är/har varit sjukskriva och har behov av stöd för återgång i arbete.

Den förväntade inriktningen på projekt som finansieras inom utlysningen är att de ska bidra till att stärka kvinnor och män som befinner sig utanför arbetsmarknaden. Insatserna ska kunna bidra till förändrade och förbättrade strukturer för att undvika att personer med sammansatt problematik hamnar i långvarig arbetslöshet.

De förväntade effekterna av de projekt som finansieras under utlysningen är på kort sikt att kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden kommer närmare arbetsmarknaden eller i arbete eller i studier samt att arbetsmarknadens behov av arbetskraft och kompetens ska tillgodoses genom en bättre matchning mellan individens förutsättningar, arbete och utbildning. På lång sikt förväntas utlysningens projekt skapa hållbara system för att arbeta framgångsrikt med målgruppen och öka inkluderingen på arbetsmarknaden i Småland och Öarna.

1.2 Fortsatt samverkan leder till arbete

Ett av de projekt som beviljats finansiering inom utlysningen är Fortsatt samverkan leder till arbete, som drivits av Kommunförbundet Kalmar län i samverkan med i samverkan med Emmaboda kommun, Mönsterås kommun, Mörbylånga kommun, Nybro kommun, Hultsfreds kommun, Torsås kommun, Västerviks kommun samt

Region Kalmar län, Företagarna, Försäkringskassan och Samordningsförbundet i Kalmar län.

1.2.1 Projektets utgångspunkter

Projektet bygger vidare på det tidigare projektet Samverkan leder till arbete (SLA), även det finansierat genom Socialfonden. Fortsatt samverkan leder till arbete (FSLA) syftar till att personer som står långt ifrån arbetsmarknaden på sikt ska börja arbeta eller utbilda sig. Projektet syftar också till att skapa en strategisk samverkan mellan deltagande aktörer. Metoderna för projektet bygger på en tätare samverkan genom att samordna lokala och regionala aktörer och insatser för att kunna ge individanpassat stöd som främjar att målgrupperna antingen ska komma i arbete, studier eller ett steg närmare mot egen försörjning.

Projektet har genomförts på tre nivåer: individnivå, organisationsnivå och regional nivå. På individ- och organisationsnivå har projektet arbetat med individen i centrum utifrån vissa övergripande verktyg som mobila team, praktksamordning, matchning, sökandelots, delaktighetsmodellen, fokusgrupper samt validering. På regional nivå har projektet arbetat för att skapa samverkan mellan aktörer som ansvarar för arbetsmarknadsfrågor, utbildning och kompetensförsörjning.

Projektets primära målgrupp har varit personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, vilket avsett personer som är unga, nyanlända, långtidsarbetslösa mer än 12 månader, har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga eller är/har varit sjukskrivna och är i behov av stöd för återgång till arbete. Projektets målgrupp är följaktligen bred och utgår från olika behov hos de nio kommuner som medverkat i projektet. Insatser i projektet har därför även anpassats till lokala förutsättningar i de kommunala delprojekten.

1.2.2 Projektets mål

I ansökan angavs att projektet skulle arbeta med 525 deltagare, varav 263 kvinnor (50 procent) och 262 män (50 procent). I avstämningsrapporten reviderades sedermera volymmålet för projektet till 446 deltagare. Anledningen till detta var att covid-19-pandemin gjort det svårt att arbeta med deltagare under början av projektet samt att Arbetsförmedlingen inte kunnat anvisa deltagare till projektet.

När det gäller avsedda resultat har projektet utgått från två mål:

- *Mål på regional nivå:*
Effektiv och hållbar regional samverkan bland aktörer med verksamhet riktad till personer utanför arbetsmarknaden med målet att korta deras väg till långsiktig sysselsättning.
- *Mål på individnivå:*
Minst 60% av deltagarna i projektet ska gå till jobb eller studier, i enlighet med individuella förutsättningar och i linje med den regionala arbetsmarknadens möjligheter, och/eller vara förberedda att ta nästa steg mot egen försörjning.

För att nå dessa mål har projektet utgått från sex delmål enligt följande:

1. STYRNING: Säkerställd mål- och resultatstyrning av projektet och regional samverkan.
2. AKTÖRER: Kompetensutveckling bland aktörerna i projektet.

3. HÄLSOSPÅR: Stärkta förutsättningar för deltagarna att få en god psykisk och fysisk hälsa.
4. STUDIESPÅR: Stärkta förutsättningar för deltagarna att kunna göra relevanta studieval samt genomgå relevant utbildning.
5. YRKESSPÅR: Stärkta förutsättningar för deltagare i projektet att komma i arbete.
6. SAMVERKAN: Strategisk samverkan mellan projektet och relevanta externa arbetsmarknadsaktörer.

Resultatmålet på regional nivå kopplas framför allt ihop med delmålen om styrning, kompetens och extern samverkan (1, 2, 6). Resultatmålet på individnivån och det lokala arbetet för att få individer att komma i sysselsättning kopplas sedan till delmålen om hälsospår, yrkesspår och arbetsspår (3, 4, och 5).

2 UTVÄRDERING AV FSLA

Uppdraget som slutredovisas genom denna rapport har bestått i att löpande utvärdera Fortsatt samverkan leder till arbete utifrån projektets utgångspunkter. Den externa utvärderingen har genomförts parallellt med en intern följeforskning i projektet och fokus för utvärderingen har framför allt legat på delmålen avseende kompetensutveckling av aktörer, regional samverkan, styrning samt resultatuppföljning.

2.1 Utvärderingsuppdraget

Utvärderingen av Fortsatt samverkan leder till arbete har genomförts på uppdrag av Kommunförbundet Kalmar län. Enligt förfrågningsunderlaget skulle utvärderingen utgå från ett processorienterat, lärande och metodutvecklande syfte där utvärderaren blir ett bollplank och en hjälp till uppdragsgivarna och medverkande aktörer. Utvärderaren skulle hjälpa till att förbättra och utveckla verksamheterna och vara behjälplig med att göra löpande justeringar i projektarbetet.

Ett särskilt fokus i utvärderingen avsåg befintliga och önskvärda samverkansstrukturer och hur projektets organisation och insatser kopplas till befintliga strukturer och resurser hos de samverkande parterna. Uppdraget avsåg i detta avseende att utgöra som en stödfunktion samt processtöd genom att:

- Utifrån framtagna förstudie¹ utvärdera projektets bidrag till regional samverkan och utgöra ett stöd i framtagande av långsiktig samverkansmodell som kan upprätthållas.
- Bistå projektet i att ta fram och utveckla ett självskattningsunderlag för utvärdering av deltagarnas progression under projektet gång och långsiktigt.
- I samarbete med OCN-samordnaren utvärdera arbetet med OCN-metoden i projektet samt utreda hur metoden kan implementeras i länet på lång sikt.

Mot bakgrund av det formativa syfte som angavs i uppdragsbeskrivningen har utvärderingen av Fortsatt samverkan leder till arbete genomförts i form av en lärande utvärdering. Denna ansats innebär att utvärderingen syftar till att ge projektägare förutsättningar att utveckla processer och metoder under projekttiden. Detta innebär projektutvärderingen får en tydligt utvecklande roll i förhållande till projektet.

2.2 Teoribaserad utvärdering

Utgångspunkterna för projektutvärdering inom ESF finns beskrivna i Socialfondsprogrammet². Det specificeras att *"lärande utvärdering (även kallad processutvärdering) bör genomföras för att ge projektägare förutsättningar att utveckla processer och metoder under projekttiden"*. Detta ger projektutvärderingen en tydlig formativ roll. Vidare anges att projektutvärderingar, för att de ska leda till avsedd kunskapsanvändning och lärande hos dem som berörs av utvärderingen, bör utformas som en lärandeaktivitet och som en del av en strategi för lärande och

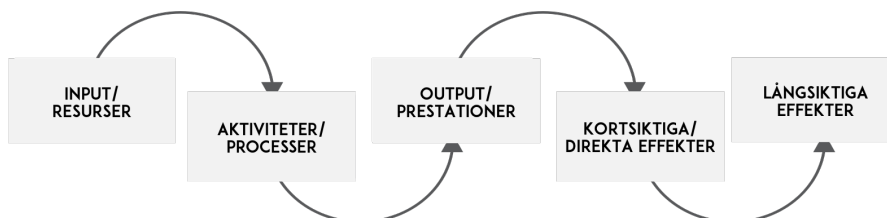
¹ Parallellt med utvärderingsuppdraget genomförde Tranquist Utvärdering även en studie om organiseringen av arbetet på arbetsmarknadsområdet i regionen. Denna studie har fungerat som förstudie och bidragit till utvecklingen av arbetet med att utveckla regional samverkan inom FSLA

² Nationellt socialfondsprogram för investering för tillväxt och sysselsättning 2014–2020. Bilaga 3.

kunskapsanvändning. Detta innebär i sig att utvärderingens kontrollerande inslag tonas ner till förmån för ett utvecklingsperspektiv.

Inom Socialfondsprogrammet 2014–2020 tillämpas ett resultatbaserat arbetssätt. Det innebär att grunden för genomförande av insatser inom programmet ska utgå från en förändringsteori och att utvärdering ska ske i form av teoribaserad utvärdering. Utgångspunkt för denna utvärderingsansats ligger i just förändringsteori, d v s den modell som beskriver projektets mål och önskvärda resultat samt antaganden kring vilka metoder och aktiviteter som behöver användas och genomföras för att målen ska uppnås. Genom att analysera förändringsteorin kan utvärderingen skapa en förståelse för hur det är tänkt att insatsen ska nå sina mål och vilka de grundläggande antagandena är. Därifrån är det sedan möjligt att värdera resultatet, inte bara i förhållande till genomförandet av projektet utan också i förhållande till förtjänster och brister i den underliggande logiken. Antaganden, analyser och prognoser kan även göras av mer långsiktiga effekter, för att på så sätt kunna bidra till en ökad social och ekonomisk hållbarhet.

FIGUR 1. ILLUSTRATION AV FÖRÄNDRINGSTEORI.

2.3 Genomförande av utvärderingen

Uppdraget att utvärdera Fortsatt samverkan leder till arbete har inneburit att följa projektet under dess genomförande utifrån dess övergripande mål om att stötta personer som står långt ifrån arbetsmarknaden för att de på sikt ska börja arbeta eller utbilda sig. Den externa utvärderingen har genomförts parallellt med den interna följeforskningen i projektet. I detta avseende har utgångspunkt för utvärderingen varit ett särskilt fokus på fokus på delmålen avseende regional samverkan och styrning.

Utvärderingen har utförts i nära samarbete med projektledningen och den både kompletterar och använder sig av den interna följeutvärdering som gjorts inom ramen för Fortsatt samverkan leder till arbete. Utvärderingens primära uppgift är i detta avseende att göra en samlad analys av projektets mål, med särskilt fokus på delmålen avseende Styrning, Aktörer och Samverkan. Delmålen avseende Hälsospår, Yrkesspår samt Studiespår har varit fokus för den interna följeutvärderingen I denna rapport från. utvärderingen kommer även underlag från följeutvärderingen att användas som grund för den övergripande analysen av projektet.

Underlag för denna slutrapport från utvärderingen av Fortsatt samverkan leder till arbete utgörs av material som samlats in under hela projektiden. Underlag för utvärderingen som helhet har inhämtats på olika sätt, bland annat genom följande:

- Projektdokumentation har samlats in och analyserats. Dokument som använts är t ex dokument från projektansökan, avstämningsrapport, projektplanering, mötesprotokoll, utvärdering av tidigare projekt etc.

- Projektets deltagarredovisning till ESF-rådet och SCB har inhämtats och bearbetats. Dessutom har projektets interna uppföljning analyserats. Dessa underlag utgör en central del av den kvantitativa redovisningen i rapporten, både i form av utfallsindikatorer (t ex antal deltagare och omfattning av deltagandet) och resultatindikatorer kring deltagarnas status vid avslut i projektet.
- Under projekttiden har löpande dialog förts med projektledningen och träffar med strategisk ledningsgrupp har återkommande ägt rum. Underlag har även samlats in genom enkätundersökningar som riktats till representanter i strategisk ledningsgrupp. Även dialog med lokala delprojektledare i projektet, i form av fokusgruppsintervjuer, har genomförts.

Redovisningen av resultat i denna slutrapport bygger på en sammanvägd analys av de underlag som samlats in under den tid som utvärderingen av Fortsatt samverkan leder till arbete har pågått. Utvärderingen har genomförts i samarbete och parallellt med det uppföljningsarbete och följeforskning som skett internt inom projektet. Utvärderingen handlar i högre grad om att beskriva hur förändringar uppstått samt styrkor och svagheter i utformningen av projektet. Utvärderingens främsta fokus i dessa sammanhang ligger på att skapa lärande kring hur resultat uppstått³. Detta utgår ytterst från utvärderingens fokus på lärande och kunskapsutveckling i förhållande till projektet Fortsatt samverkan leder till arbete.

³ Zall Kusek, J & Rist, R C (2004) *Ten Steps to a Results-Based Monitoring and Evaluation System*. Washington: The World Bank.

3 RESULTAT FRÅN UTVÄRDERINGEN

I denna rapport från utvärderingen av Fortsatt samverkan leder till arbete summeras de erfarenheter som gjorts under arbetet med utvärderingen av projektet. Resonemangen nedan syftar till att bidra med perspektiv på den utveckling som skett inom ramen för Fortsatt samverkan leder till arbete i förhållande till uppsatta mål och utvärderingens frågeställningar.

Först presenteras resultaten av Fortsatt samverkan leder till arbete i förhållande till de kvantitativa målsättningar som satts upp för projektet. Därefter följer en redogörelse av utvecklingen i projektet, med särskilt fokus på regional samverkan, kompetensutveckling av aktörer samt styrning av projektet.

3.1 Kvantitativa resultat från FSLA

Fortsatt samverkan leder till arbete är ett projekt som finansierats av Europeiska Socialfonden. Det innebär att projektet ska tillämpa det resultatbaserade arbetsätt som tillämpas av Socialfonden och förhålla sig till den kontext som skapas genom de ramar som denna finansiering ställer upp. Det innebär att det finns en struktur för uppföljning av utfall och resultat i projektet, vilket utgör grund för analysen nedan.

Underlag som presenteras i detta avsnitt har huvudsakligen inhämtats från tre olika källor: projektets interna uppföljning, ESF-rådets uppföljningssystem för projekt samt SCB. Underlagen är inte i alla avseenden samstämmiga, vilket kan bero på ett visst bortfall i olika steg, men även på att det kan förekomma eftersläpning mellan de olika systemen. Detta är vanligt förekommande i denna typ av projekt och inte specifikt för FSLA.

3.1.1 Projektets utfall

Ambitionen i den ursprungliga projektansökan var att FSLA skulle nå 525 deltagare, varav 263 kvinnor (50 procent) och 262 män (50 procent). I avstämningsrapporten reviderades sedermera volymmålet för projektet till 446 deltagare, varav 223 kvinnor och 223 män.

3.1.1.1 Antal deltagare

När vi summerar utfallet av FSLA med hjälp av uppgifter från projektets redovisning till SCB framgår att det totalt har registrerats 340 unika deltagare t o m juli 2022⁴. Av dessa har 185 (54 procent) varit kvinnor och 155 (46 procent) varit män. Detta framgår av tabell 1 nedan.

TABELL 1. DELTAGARE I FSLA, FÖRDELAT PÅ KÖN. TOM JULI 2022. KÄLLA: SCB.

	Kvinnor		Män		Totalt
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal
Antal deltagare	185	54%	155	46%	340

⁴ Avser deltagare som rapporterats till SCB från projektets start t o m 2022-08-17, vilket är senast tillgängliga datum för SCB:s fördjupade analys av deltagarstatistik från projekt inom Socialfonden.

Enligt projektets egen deltagarstatistik finns 437 unika deltagare med registrerat startdatum i projektet (tom oktober 2022), varav 228 kvinnor (52 procent) och 209 män (47 procent). Detta visas i tabell 3 nedan.

TABELL 2. ANTAL DELTAGARE MED STARTDATUM I FSLA, FÖRDELAT PÅ KOMMUN OCH KÖN. TOM OKTOBER 2022. KÄLLA: PROJEKTUPPFÖLJNING.

	Kvinnor		Män		Totalt
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal
Totalt antal deltagare	228	52%	209	48%	437
Varav:					
Borgholm	2	13%	14	88%	16
Emmaboda	36	71%	15	29%	51
Hultsfred	34	52%	31	48%	65
Mönsterås	13	35%	24	65%	37
Mörbylånga	41	47%	47	53%	88
Nybro	22	69%	10	31%	32
Torsås	24	45%	29	55%	53
Vimmerby	10	77%	3	23%	13
Västervik	46	56%	36	44%	82

Av tabellen ovan framgår att Mönsterås (88) haft flest deltagare följt av Västervik (82) och Hultsfred (65). Å andra sidan har Vimmerby (13) haft minst antal deltagare, tillsammans med Borgholm (16). När det gäller könsfördelningen är den totalt sett för projektet relativt jämn. Det skiljer dock mellan kommunerna. I detta avseende har kvinnor varit överrepresenterade i Vimmerby (77%), Emmaboda (71%) och Nybro (69%). Män har istället varit överrepresenterade i Borgholm (88%) och Mönsterås (65%). I övriga kommuner har könsfördelningen varit relativt jämn⁵.

3.1.1.2 Beskrivning av deltagare

Genom fördjupande uppgifter från SCB kan deltagarnas karaktäristik beskrivas ytterligare. Uppgifterna som används avser deltagare som rapporterats till SCB från projektets start t o m 2022-08-17, vilket är senast tillgängliga datum för SCB:s fördjupade analys av deltagarstatistik från projekt inom Socialfonden. Av tabell 3 nedan framgår att det vid denna tidpunkt fanns 340 personer i SCB:s uppföljningsdata som redovisats som deltagare i FSLA. Dessa uppgifter gäller projektet som helhet och kan inte brytas ner på kommunnivå.

Av tabellen framgår att 61 procent av alla deltagare har varit inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen vid start i projektet. 37 procent av deltagarna har också varit långtidsarbetslösa, dvs inskrivna hos Arbetsförmedlingen i mer än 12 månader. Detta gäller kvinnor (42 procent) i något högre utsträckning än män (31 procent). Vidare

⁵ Det är vanligt att säga att det råder en jämn könsfördelning om andelen kvinnor respektive män i en grupp är 40/60 procent eller jämnare.

framgår att 57 procent av projektets deltagare har haft utländsk bakgrund. Även detta gäller kvinnor (63 procent) i något högre utsträckning än män (50 procent).

Av deltagarna i FSLA har 18 procent varit under 25 år, medan 14 procent varit över 54 år. Av projektuppföljningen framgår dessutom att genomsnittsdeltagaren varit 39 år. Det är i detta avseende inga större skillnader mellan kommunerna.

TABELL 3. UTFALLSINDIKATORER FÖR FSLA, UNDERLAG FRÅN SCB T O M 2022-08-17⁶. KÄLLA: SCB.

	Kvinnor		Män		Båda könen	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Inskrivna deltagare totalt	185	54%	155	46%	340	100%
Varav	Antal	% av kv	Antal	% av m	Antal	% av tot
Arbetslösa, inklusive långtidsarbetslösa	118	64%	88	57%	206	61%
Långtidsarbetslösa	78	42%	48	31%	126	37%
Under 25 år	28	15%	34	22%	62	18%
Över 54 år	25	14%	24	15%	49	14%
Med primärskoleutbildning (ISCED 1) eller grundskoleutbildning (ISCED 2)	105	57%	90	58%	195	57%
Med gymnasieutbildning (ISCED 3) eller eftergymnasial utbildning (ISCED 4)	41	22%	46	30%	87	26%
Med högskoleutbildning (ISCED 5-8)	23	12%	9	6%	32	9%
Deltagare som lever i hushåll där ingen förvärvsarbetar	95	51%	72	46%	167	49%
Deltagare som lever i hushåll där ingen förvärvsarbetar och som har försörjningsansvar för barn.	47	25%	16	10%	63	19%
Deltagare som är ensamstående och har försörjningsansvar för barn.	18	10%	0	0%	18	5%
Deltagare med utländsk bakgrund	117	63%	77	50%	194	57%
Personer med funktionsnedsättning	33	18%	39	25%	72	21%

Utifrån tabellen kan det vidare konstateras att projektets deltagare har en låg utbildningsnivå, vilket gäller både kvinnor och män. Mer än hälften (57 procent) har genomgått grundskola som sin högsta avslutade utbildningsnivå. Till detta läggs att 8 procent av deltagarna helt saknar slutförd utbildning på någon nivå. En fjärdedel av deltagarna (26 procent) har avslutad gymnasieutbildning och 10 procent har avslutade högskole- eller universitetsstudier.

Vi konstaterar vidare att hälften av deltagarna (49 procent) lever i hushåll där ingen förvärvsarbetar. I detta avseende syns inga större skillnader mellan män (46 procent) och kvinnor (51 procent). Däremot är kvinnor (25 procent) överrepresenterade i förhållande till män (10 procent) när det gäller deltagare som lever i hushåll där ingen förvärvsarbetar och som har försörjningsansvar för barn. Framför allt gäller det

⁶ Baseras på den senast tillgängliga halvårsuppföljning som gjorts av SCB.

deltagare som är ensamstående och har försörjningsansvar för barn där samtliga som återfinns i denna kategori är kvinnor (10 procent).

Avslutningsvis kan vi konstatera att 21 procent av deltagarna har en funktionshinderkod hos Arbetsförmedlingen, vilket indikatorn "Personer med funktionsnedsättning" avser. Det kan vara svårt att dra några tydliga slutsatser kring detta i denna utvärdering. Det är samtidigt relevant att lyfta fram det faktum att målgruppen i en relativt låg utsträckning, i jämförelse med andra projekt, har en dokumenterad funktionsnedsättning hos myndigheterna. Detta gäller särskilt deltagande kvinnor (18 procent) där andelen är lägre än för män (25 procent).

3.1.1.3 Anvisning av deltagare

I tabell 4 nedan syns fördelningen mellan olika parter i projektet när det gäller anvisningar till FSLA. Av tabellen framgår att de medverkande kommunerna stått för hälften (51 procent) av anvisningarna till projektet. Försäkringskassan har haft en mindre del av anvisningarna (12 procent), medan kategorin "Annan" angivits för 37 procent av anvisningarna.

TABELL 4. DELTAGARE I PROJEKTET FÖRDELAT PÅ ANVISANDE PART OCH KOMMUN. TOM OKTOBER 2022. KÄLLA: PROJEKTUPPFÖLJNING.

	Försäkringskassan		Kommun		Annan		Totalt
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	
Totalt antal deltagare	53	12%	223	51%	161	37%	437
Varav:							
Borgholm			7	44%	9	56%	16
Emmaboda			36	71%	15	29%	51
Hultsfred	4	6%	44	68%	17	26%	65
Mönsterås	2	5%	23	62%	12	32%	37
Mörbylånga	4	5%	21	24%	63	72%	88
Nybro	1	3%	11	34%	20	63%	32
Torsås	4	8%	37	70%	12	23%	53
Vimmerby			11	85%	2	15%	13
Västervik	38	46%	33	40%	11	13%	82

I tabell 5 nedan framgår vilken offentlig försörjning deltagarna haft vid start i projektet. Av tabellen framgår att hälften av deltagarna (48 procent) har uppgetts ha haft ekonomiskt bistånd vid start i projektet. Vidare har 38 procent av deltagarna saknat offentlig ersättning vid inskrivningstillfället. Resterande deltagare har i första hand haft ersättning via Försäkringskassan, och dessa deltagare återfinns framför allt i Västervik. Detta följer även av att Försäkringskassan anvisat en högre andel av deltagare i just Västervik.

TABELL 5. DELTAGARES ERSÄTTNING I PROJEKTET, FÖRDELAT PÅ KOMMUN. TOM OKTOBER 2022. KÄLLA: PROJEKTUPPFÖLJNING.

	Aktivitets- och sjuk- ersättning		Aktivitetsstöd och utvecklings- ersättning		Deltagare utan ersättning		Ekonomiskt bistånd		Sjuk- och rehab- penning		Totalt #
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	
Totalt antal deltagare	31	7%	9	2%	164	38%	209	48%	23	5%	436
Varav:											
Borgholm					10	63%	6	38%			16
Emmaboda			4	8%	15	29%	32	63%			51
Hultsfred	2	3%	1	2%	18	28%	42	65%	2	3%	65
Mönsterås					12	32%	23	62%	2	5%	37
Mörbylånga	1	1%			63	72%	21	24%	3	3%	88
Nybro					20	63%	11	34%	1	3%	32
Torsås	2	4%	1	2%	13	25%	34	65%	2	4%	52
Vimmerby					2	15%	11	85%			13
Västervik	26	32%	3	4%	11	13%	29	35%	13	16%	82

3.1.1.4 Deltagande i projektet

När det gäller omfattningen av deltagandet i projektet har deltagarna i FSLA t o m oktober redovisat 85 745 timmar, varav 47 009 timmar (55 procent) för kvinnor och 38 736 timmar (45 procent) för män. Det innebär att för projektet som helhet har kvinnor redovisat 206 timmar per deltagare och män har redovisat 185 timmar per deltagare.

TABELL 6. DELTAGANDE I FSLA, FÖRDELAT PÅ KÖN. T O M OKTOBER 2022. KÄLLA: PROJEKTUPPFÖLJNING SAMT SCB⁷.

	Kvinnor		Män		Totalt
	Antal	Andel	Antal	Andel	
Antal deltagare	228	52%	209	48%	437
Antal deltagartimmar	42 829	55%	35 087	45%	77 916
Antal timmar per deltagare	206		185		196

I projektredovisningen framgår även hur deltagartimmar fördelats på olika aktivitetskategorier som använts i uppföljningssystemet för projektet. I tabellen nedan redovisas hur fördelningen av deltagares tid i projektet ser ut i förhållande till dessa aktiviteter.

Detta gäller dock endast de deltagare som redovisats digitalt. I Nybro, Mörbylånga och delvis Västervik har det tillämpats manuell redovisning enligt det system Socialfonden tidigare utgått från. Därför finns det ett bortfall i dessa uppgifter. Det finns även en

⁷ Denna uppgift baseras på två underlag – projektuppföljning samt SCBs återrapport efter månadsredovisning.

skillnad mellan antal timmar redovisade hos SCB, vilket utgår från att uppgifterna i projektuppföljningen avser *redovisade* timmar som sedan behöver *signeras* för att slutligen räknas i indikatorsuppföljningen. Det kan uppstå såväl fördröjning som bortfall i detta avseende.

TABELL 7. ANTAL DELTAGARTIMMAR PER AKTIVITET I FSLA, FÖRDELAT PÅ KOMMUN. TOM OKTOBER 2022. KÄLLA: PROJEKTUPPFÖLJNING.

	Borg-holm	Emma-boda	Hults-fred	Möns-terås	Mörby-långa	Nybro	Torsås	Vimmer-by	Väster-vik	Totalt
Arbetsprovning		14	1 051				2 863		4 001	7 929
Fokusgrupp			8				96	5		109
Handledning	513	3	719	271			938		9 593	12 037
Hälsa/Friskvård		1 094		360			8	12		1 474
Kompetensutv.		8		2			360			370
Möte				4	288		1	110		403
OCN/validering		540		21			26			587
Planering				158	672		143	21		994
Praktik		8 698	5 111	4 077			3 836	1 057	6 341	29 120
Samtalsstöd				152			17		10	179
Språkträning	1 318	2 588		66			904	149		5 025
Studiebesök	4							31		35
Utb./ föreläsning	10	136		932			133			1 211
Ingen uppgift			514	335	4 643	10 587	823		11 643	28 545
Totalt antal timmar	1 845	13 081	7 403	6 378	5 603	10 587	10 148	1 385	31 588	88 018
Antal deltagare	16	51	65	37	88	32	52	13	82	436
Timmar per deltagare	115	256	114	172	64	331	195	107	385	202

Av tabellen ovan framgår dels att deltagare i Västervik redovisat flest timmar (31 588 h), vilket utgår från att man haft många deltagare (82) samt att det i denna kommun redovisats högst antal timmar per deltagare (395 h). Mörbylånga har redovisat flest antal deltagare (88), men har samtidigt redovisat avsevärt färre timmar per deltagare (64 h). Bland de aktiviteter som redovisats är det "Praktik" (29 120 h) och "Handledning" (12 037 h) som rapporterats i högst utsträckning.

3.1.1.5 Open College Network (OCN)

En specifik del av projektet har avsett att de medverkande kommunerna har erbjudits att testa valideringsverktyget OCN (Open College Network). Syftet har varit att öka anställningsbarheten för projektets primära målgrupp och genom detta arbetsätt har ambitionen varit att möjliggöra implementering och sprida verktyget i länet. Arbetet med OCN inom projektet har utgått från en delprojektledare och det operativa arbetet har omfattat fyra kommuner; Emmaboda, Mönsterås, Torsås och Västervik.

Uppföljningen av arbetet med OCN har utformats och genomförts i samarbete med delprojektledaren för OCN-arbetet i projektet. Av tabell 8 nedan framgår hur utfall och resultat av arbetet fördelat sig över de fyra kommunerna.

TABELL 8. ANTAL DELTAGARE I OCN INOM FSLA, FÖRDELAT PÅ KÖN KOMMUN. KÄLLA: PROJEKTUPPFÖLJNING.

	Antal registrerade deltagare			Antal deltagare som fått kompetensintyg		
	Kvinnor	Män	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Emmaboda	19	3	22			15
Torsås	8	12	20			16
Västervik	20	15	35			8
Mönsterås	2	5	7			5
Totalt	44	40	84			44

Av tabellen framgår att totalt 84 deltagare, varav 44 kvinnor och 40 män har registrerats i valideringsverktyget OCN. Detta har sedan resulterat i att 44 deltagare fått ett kompetensintyg via OCN.

En särskild del av arbetet med delprojektet kring OCN var att utbilda bedömare och interna kvalitetssäkrare i de kommuner som valt att ingå i denna del av projektet. Utgångspunkt tas i att OCN utgår från att validering görs av bedömare tillsammans med deltagaren. Arbetet ska sedan kvalitetssäkras av särskilt utbildade interna kvalitetssäkrare, som tillsammans med externa kvalitetssäkrare och paneler med sakområdesexperter från branschen säkerställer att valideringen speglar kompetenser i förhållande till olika yrken.

TABELL 9. ANTAL UTBILDADE OCN-BEDÖMARE SAMT INTERNA KVALITETSSÄKRARE, FÖRDELAT PÅ KOMMUN. KÄLLA: PROJEKTUPPFÖLJNING.

	Antal utbildade bedömare	Antal utbildade interna kvalitetsgranskare
	Emmaboda	2
Torsås	1	1
Västervik	4	1
Mönsterås	3	0
Totalt	10	3

Av tabellen ovan framgår att det i projektet utbildats 10 OCN-bedömare, fördelat på de fyra kommunerna. Vidare har det i tre av kommunerna utbildats en intern kvalitetssäkrare för metoden. Mönsterås, där det inte utbildats någon intern kvalitetssäkrare, valde att ansluta till senare till arbetet med OCN än de övriga tre kommunerna.

3.1.2 Projektets resultat

Resultat i Fortsatt samverkan leder till arbete handlar i första hand om deltagarnas status i förhållande till arbete och studier när de avslutar sitt deltagande i projektet, det

som inom Socialfonden kallas för omedelbara resultat. Uppföljningssystemet inom Socialfonden är i första hand uppbyggt i förhållande till dessa resultatmål.

3.1.2.1 Kommentarer om projektets målsättning

I målsättningarna för Fortsatt samverkan leder till arbete anges att projektet ska bidra till att minst 60 procent av deltagarna i projektet ska gå till jobb eller studier, i enlighet med individuella förutsättningar och i linje med den regionala arbetsmarknadens möjligheter, och/eller vara förberedda att ta nästa steg mot egen försörjning.

Inledningsvis kan det konstateras att målsättningen i sig är vag. Detta eftersom det inte framgår hur resultaten ska fördelas mellan de tre olika indikatorer som målet rymmer – andel deltagare som går till arbete, andel deltagare som går till studier samt andel deltagare som ska vara förberedda att ta nästa steg mot egen försörjning. Dessa indikatorer är även tämligen olika till sin karaktär, framför allt målet om arbete/studier i förhållande till att vara förberedd att göra stegförflyttning mot egen försörjning.

Vidare saknas det i projektet en uppföljningsmodell med en målstruktur som är gemensam för de olika delprojekten, i förhållande till det övergripande målet. Målsättningen om att 60 procent av deltagarna ska närma sig eller gå vidare till arbete eller studier återkommer dock som ett generellt inriktningsmål i de projektplaner som tagits fram för de flesta av de kommunala delprojekten.

Målsättningen är även att betrakta som relativt hög, om vi utgår från att det som avses ytterst avser arbete och/eller studier. Vid jämförelse med projekt som finansierats under Socialfondens mål 2:3 kan vi konstatera att den totala andelen deltagare som avslutats till arbete uppgår till 22 procent och till utbildning till 12 procent, d v s till totalt 34 procent⁸.

3.1.2.2 Avslutade deltagare och omedelbara resultat

Enligt uppgifter från projektets rapportering till SCB uppgår antal avslutade deltagare t o m oktober 2022 till 404 personer. Detta syns i tabell 10 nedan.

TABELL 10. AVSLUTADE DELTAGARE I FSLA, FÖRDELAT PÅ KÖN. TOM OKTOBER 2022. KÄLLA: SCB.

			Män		Antal
	Antal		Antal	Andel	
Antal avslutade deltagare					

Genom projektets egna uppföljningsdata kan dessa uppgifter sedan brytas ner på de medverkande kommunerna. Av tabell 10 nedan framgår att det där finns totalt 414 avslutade deltagare i projektet t o m oktober 2022, varav 219 kvinnor (53 procent) och 195 män (47 procent).

I tabellen på nästa sida redovisas även hur de avslutade deltagarna fördelar sig över de avslutsindikatorer som används i Socialfondens uppföljningssystem. Om vi summerar resultaten från Fortsatt samverkan leder till arbete konstaterar vi att totalt 49 procent

⁸ Svenska ESF-rådet (2021) *Utvecklingen i det nationella socialfondsprogrammet för investering i tillväxt och sysselsättning. 2022:2.*

av deltagarna har varit i arbete (40 procent) eller studier (9 procent) vid avslut i projektet. Ytterligare 12 procent har varit i praktik vid avslut från FSLA.

TABELL 11. OMEDELBARA RESULTAT FÖR AVSLUTADE DELTAGARE I FSLA, FÖRDELAT PÅ KOMMUN KÖN. TOM OKTOBER 2022. KÄLLA: PROJEKTUPPFÖLJNING.

		Anställd		Egen verksamhet		Studier		Läringsplats		Praktiserar		Söker arbete		Annat		Totalt
		#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	
Avslutade deltagare totalt	M	86	44%	1	1%	11	6%	0	0%	25	13%	27	14%	45	23%	195
	Kv	80	37%	0	0%	25	11%	2	1%	24	11%	46	21%	42	19%	219
	Tot	166	40%	1	0%	36	9%	2	0%	49	12%	73	18%	87	21%	414
Varav																
Borgholm	M	9	75%	0	0%	0	0%	0	0%	1	8%	1	8%	1	8%	12
	Kv	2	67%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	33%	3
	Tot	11	73%	0	0%	0	0%	0	0%	1	7%	1	7%	2	13%	15
Emmaboda	M	9	60%	1	7%	0	0%	0	0%	1	7%	2	13%	2	13%	15
	Kv	13	37%	0	0%	2	6%	0	0%	0	0%	16	46%	4	11%	35
	Tot	22	44%	1	2%	2	4%	0	0%	1	2%	18	36%	6	12%	50
Hultsfred	M	15	56%	0	0%	1	4%	0	0%	2	7%	3	11%	6	22%	27
	Kv	14	40%	0	0%	7	20%	0	0%	5	14%	5	14%	4	11%	35
	Tot	29	47%	0	0%	8	13%	0	0%	7	11%	8	13%	10	16%	62
Mönsterås	M	10	48%	0	0%	1	5%	0	0%	1	5%	1	5%	8	38%	21
	Kv	3	23%	0	0%	4	31%	0	0%	1	8%	0	0%	5	38%	13
	Tot	13	38%	0	0%	5	15%	0	0%	2	6%	1	3%	13	38%	34
Mörbylånga	M	16	39%	0	0%	4	10%	0	0%	5	12%	15	37%	1	2%	41
	Kv	18	45%	0	0%	1	3%	0	0%	2	5%	18	45%	1	3%	40
	Tot	34	42%	0	0%	5	6%	0	0%	7	9%	33	41%	2	2%	81
Nybro	M	5	42%	0	0%	1	8%	0	0%	1	8%	1	8%	4	33%	12
	Kv	5	28%	0	0%	1	6%	0	0%	0	0%	1	6%	11	61%	18
	Tot	10	33%	0	0%	2	7%	0	0%	1	3%	2	7%	15	50%	30
Torsås	M	13	39%	0	0%	1	3%	0	0%	2	6%	1	3%	16	48%	33
	Kv	15	58%	0	0%	1	4%	0	0%	0	0%	3	12%	7	27%	26
	Tot	28	47%	0	0%	2	3%	0	0%	2	3%	4	7%	23	39%	59
Vimmerby	M	1	50%	0	0%	0	0%	0	0%	1	50%	0	0%	0	0%	2
	Kv	2	18%	0	0%	5	45%	2	18%	0	0%	0	0%	2	18%	11
	Tot	3	23%	0	0%	5	38%	2	15%	1	8%	0	0%	2	15%	13
Västervik	M	8	25%	0	0%	3	9%	0	0%	11	34%	3	9%	7	22%	32
	Kv	8	21%	0	0%	4	11%	0	0%	16	42%	3	8%	7	18%	38
	Tot	16	23%	0	0%	7	10%	0	0%	27	39%	6	9%	14	20%	70

Resultaten är tämligen likvärdiga mellan kommunerna. Borgholm, som även haft relativt få deltagare (15 avslutade), utmärker sig med en hög andel deltagare (73

procent) som gått i arbete vid avslut. Vidare noterar vi att Vimmerby, som också haft få deltagare (13 avslutade) urskiljer sig genom en högre andel deltagare som gått till studier (38 procent) än övriga. Västervik är sedan den kommun som avslutat högst andel deltagare till "Praktik" (39 procent). Avslutningsvis kan det även konstateras att deltagare i Nybro i högre grad än i övriga kommuner avslutats till "Annat", något som särskilt gäller deltagande kvinnor (61 procent)

När det gäller könsfördelningen kan det även summeras att resultaten till arbete och studier är likvärdiga för män (50 procent) och kvinnor (48 procent). En högre andel män (44 procent) än kvinnor (37 procent) har dock gått till arbete. Kvinnor (11 procent) har samtidigt i något högre grad än män (6 procent) gått till studier. Dessutom återfinns kvinnor (21 procent) i något högre grad än män (14 procent) i kategorin "Söker arbete".

Avslutningsvis går det att analysera resultaten i Fortsatt samverkan leder till arbete utifrån deltagarnas ersättning vid start i projektet. I detta avseende finns dock endast underlag tillgängligt avseende ESF-indikatorn "Avslutsorsak". Denna används parallellt med "Status vid avslut", men skiljer lite till sin utformning. I tabell 12 nedan redovisas hur avslutade deltagares resultat fördelat sig över de olika offentliga försörjningar som varit aktuella i projektet.

TABELL 12. AVSLUTADE DELTAGARE I FSLA, FÖRDELAT PÅ AVSLUTSORSAK OCH ERSÄTTNING VID START. TOM OKTOBER 2022. KÄLLA: SCB.

	Fullföljt projekt		Avbrutit pga arbete		Avbrutit pga studier		Avbrutit pga okänd anledning		Avbrutit pga annan känd orsak		Totalt #
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	
Antal deltagare med avslutsdatum	128	16%	138	35%	23	9%	21	11%	46	29%	356
Varav											
Aktivitets- och sjukersättning	18	35%			3	17%			5	48%	26
Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning	1	4%	4	35%	3	39%			1	22%	9
Deltagare utan ersättning	52	23%	56	49%	5	7%	2	4%	8	18%	123
Ekonomiskt bistånd	49	11%	73	33%	11	8%	18	16%	28	32%	179
Sjuk- och rehabpenning	8	18%	5	22%	1	7%	1	9%	4	44%	19

Av tabellen kan vi utläsa att det i detta avseende finns 365 deltagare med ett registrerat avslutsdatum i denna version av projektuppföljningen. Av dessa har totalt 138 deltagare (35 procent) uppgetts ha avslutat sitt deltagande i projektet eftersom de fått arbete. Till detta lägger vi att 23 deltagare (9 projekt) avbrutit projektet för att påbörja studier.

När det gäller offentlig försörjning är det framför allt två olika kategorier som är aktuella – ekonomiskt bistånd samt att deltagare saknat offentlig försörjning. Av deltagare som uppburit ekonomiskt bistånd har 33 procent avslutats mot arbete och ytterligare 8 procent mot studier. Av de deltagare som saknat offentlig försörjning har 49 procent gått till arbete vid avslut och ytterligare 7 procent har gått till studier. När det gäller studier som resultat är det vanligast att deltagare har haft "Aktivitets- och sjukersättning" (17 procent) alternativt "Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning" (39

procent). I dessa fall avser dessa ersättningsformer stöd från Försäkringskassan samt Arbetsförmedlingen och utgår oftast till ungdomar. Det är dock relativt få individer som ingår i dessa kategorier inom projektet.

3.2 Utveckling av arbetet i FSLA

I anslutning till utvärderingen har underlag samlats in löpande från representanter i den strategiska ledningsgruppen för projektet, där företrädare för samtliga parter knutna till projektet ingått. Detta har skett via gruppsamtal vid ledningsgruppens möten, samt i form av en enkät i projektets slutfas. Det har även samlats in synpunkter från de lokala projektledarna i de medverkande kommunerna, framför allt i form av fokusgruppsamtal i under projektets avslutning.

Ett genomgående tema i de erfarenheter som förmedlats är att de två projekten – SLA och FSLA – har bidragit till ökade kontakter mellan kommunerna på flera olika nivåer. Även om projekten, genom Socialfondens inriktning på individer, haft ett tydligt fokus på både deltagare och strukturer i och mellan organisationerna är det ofta just utvecklade arbetssätt och samverkan som präglar beskrivningarna. Nedan beskrivs de huvudsakliga resonemang som förmedlats, med särskilt fokus på perspektiv som utgår från delmålen kring samverkan, aktörer och styrning.

3.2.1 Bättre förutsättningar för insatser och dialog

I projektets slutfas fick den strategiska ledningsgruppen summera sin syn på projektet. När det gäller framgångsfaktorer i FSLA så beskrivs detta framför allt utifrån två olika perspektiv – insatser för deltagare samt strukturer för dialog mellan samt kompensutveckling av personal i de medverkande kommunerna. Generellt kan det sammanfattas att projektet har haft störst fokus på utveckling av strukturella förutsättningar, vilket sedermera beskrivs ha bidragit till att skapa bättre förutsättningar för deltagare.

När det gäller insatser för deltagare beskrivs projektet ha bidragit mer resurser för att kunna utveckla arbetet i kommunerna. En kommentar som illustrerar detta är att: *"Vi har i och med projektet haft 'råd' att utveckla insatser/aktiviteter för deltagarna. (...) Insatser som vi fått tid och möjlighet att pröva inom projektet".* Projektet beskrivs på detta sätt ha skapat förutsättningar för kommunerna att utveckla sin verksamhet genom den kontext som skapats genom projektets ramar. Detta uppfattas i näste led ha förbättrat stödet till deltagarna. I vilket avseende som förbättringen skett utgår sedan från vilket fokus de olika kommunerna haft i sitt arbete inom projektet. Detta avspglas i hur kommunerna beskriver framgångsfaktorerna, vilket har tonvikt på lite varierande aspekter. Exempel på detta är följande:

"Deltagarna har fått till sig ny kunskap i form av arbetsmarknadskunskap, stärka självkänsla/självkänedom, lärt sig cykla".

"Matchningsfunktionen i Mörbylånga har höjt andel deltagare ut i arbete, studier, sysselsättning markant".

"Metoden Sökandelots har gett ett utmärkt resultat".

"Implementeringen av OCN till de enheter som har valt att ha OCN i sina verksamheter".

Det är även uppenbart att kompetenshöjande aktiviteter för personal uppfattas som ett centralt mervärde av projektet och att detta bidragit till att stärka förutsättningarna för arbetsmarknadsarbetet i kommunerna. Detta beskrivs sedan i förlängningen ha bidragit till utvecklingen av ett mer ändamålsenligt arbete för målgrupperna i kommunerna. Exempel på hur detta uttrycks är följande:

"Kompetenshöjande aktiviteter genom projektet har tillfört värden för deltagare".

"Flertalet bra och nyttiga föreläsningar både för enheterna och för deltagare".

"FSLA i samarbete med Samordningsförbundet i Kalmar län har anordnat många bra utbildningar för arbetsmarknadsenheterna i länet och där igenom ökat kompetensen på enheterna".

"Kompetensutvecklingen för personal som kommer deltagarna till godo i vårt dagliga arbete. Vi har kunnat arbeta ihop oss som arbetsgrupp då arbetsmarknadsenhet och integrationsenhet slagits samman hos oss".

Parallellt med de kompetenshöjande insatserna i projektet lyfts strukturer för samverkansarbete mellan kommunerna samt arenor för erfarenhetsutbyte mellan personal på olika nivåer fram som avgörande för den utveckling som skett i arbetsmarknadsinsatserna. Ur detta perspektiv beskrivs FSLA som en viktig del i vidareutvecklingen av det nätverks- och samverkansarbete som påbörjades genom SLA. Resultaten av det arbete som bedrivits beskrivs bland annat i termer av att kontaktvägarna mellan kommunerna i länet har kortats, vilket i sin tur underlättat utveckling i det egna arbetet. Exempel på hur detta beskrivs är följande:

"Den samverkansstruktur som byggts under SLA har förstärkts och vi har ständig dialog mellan kommunerna i projektet".

"Bra samverkan med de delaktiga kommunerna. Erfarenhetsutbyte har underlättats och vi har gjort studiebesök hos varandra. Upplever att vi haft korta vägar att delge och hjälpa varandra när det uppstått frågor".

"Alltid lika roligt att träffa de andra FSLA kommunerna, bra samtal och framåt tänk, viljan av att leverera det bästa".

I samtal med delprojektledarna är det framför allt denna aspekt som lyfts fram som ett mervärde av FSLA. De lokala delprojektledarna beskriver att "samverkan mellan kommunerna har ökat med tiden" och att denna utveckling har varit direkt kopplad till projektet. Uppfattningar som förmedlas är t ex följande:

"Att ringa och fråga, konsultera, erfarenhetsutbyte. Vi håller varandra uppdaterade om vad som händer".

"Vi kan följa varandras vardag på ett annat sätt".

"Det blir lättare att ha en samsyn hur vi jobbar vidare med AFs reformering ur ett regionalt perspektiv".

"Initialt är det träffarna, men det har lett till att det inte är konstigt att man hör av sig".

"Vi har öppnat dörrarna väldigt mycket".

"Det handlar mycket om relationsbyggandet sedan det första projektet, att man har lärt känna varandra.

Sammantaget beskrivs att FSLA haft ett stort fokus på kompetensutveckling av personal samt skapande och stärkande av olika former av nätverk. Parallellt med detta har det skett flertalet lokala utvecklingar i kommunerna, framför allt med fokus på insatser för språk och hälsa, som sedan kan tas över i kommunernas ordinarie arbetsmarknadsarbete. Projektet beskrivs på detta sätt ha kunnat stärka pågående utvecklingar genom att utgöra ett stöd i utvecklingen av lokala insatser som startas upp. Projektet uppfattas särskilt ha bidragit med just kompetensutveckling och nätverk, vilket i sin tur har uppfattats ge en skjuts i utvecklingen på lokal nivå.

3.2.2 Pandemi och AF:s omorganisering har försvårat

När det gäller utmaningar under projektgenomförandet är det särskilt två aspekter som lyfts upp – pandemin samt Arbetsförmedlingen. Dessa är inte unika för FSLA, men har likväl påverkat utvecklingen av projektet.

När det gäller pandemin handlar det dels om det individnära arbetet, men framför allt om att möjligheterna till praktik var mycket begränsade under en längre tid av projektet. En kommentar som illustrerar problematiken är följande: *"Pandemin har självklart påverkat. Vi kom inte igång som vi tänkt med grupper till exempel. Det var helt stängt gällande praktik under första delen av vår tid i projektet på grund av pandemin"*. Det har under projekttiden utvecklats olika lösningar för att kunna arbeta med deltagare, men kapaciteten att ta emot deltagare och arbetsplatsnära arbete i form av t ex praktikplatser har varit lidande av de restriktioner som följde på pandemin.

Utmaningarna kring Arbetsförmedlingen beskrivs ur några olika perspektiv från strategisk ledningsgrupp. Grundläggande är dock att Arbetsförmedlingen uppfattas som en frånvarande part, i arbetet kring deltagarna i allmänhet men i projektet i synnerhet. Dels beskrivs det ha varit svårt att få de deltagare till projektet som var avsikten då ansökan skrevs. Detta har bland annat påverkats av Arbetsförmedlingens reformering och inriktningen mot upphandlade aktörer inom arbetsmarknadspolitiken. Det bör samtidigt poängteras att Arbetsförmedlingen inte ingått som en formell part i ansökan av projektet, utan det anges i ansökan att det under projektets analys- och planeringsfas ska föras *"en dialog med andra samverkanspartners som kan vara relevanta för projektet ex. Arbetsförmedlingen"*.

I nästa led beskrivs även utmaningar med förändrade förutsättningar för och tillgång till beslut om anställningsstöd för deltagare. Detta är starkt knutet till organisations- och personalförändringar inom myndigheten. Exempel på hur samarbetet med Arbetsförmedlingen beskrivs är följande:

"Att inte kunna plocka in de deltagare som behövt insats eftersom Arbetsförmedlingen inte varit med"

"Arbetsförmedlingens reformering har inte varit till godo för oss i kommunerna. Potentiella deltagare har hanterats av andra aktörer som i många fall saknat rätt resurser".

"Flertalet av deltagarna i projektet står betydligt längre från arbetsmarknaden vilket gör måluppfyllelsen svårare att nå".

"Anställningsstöden har förändrats mot de förutsättningar som fanns när vi gick in i projektet".

"Svårt med kontakter med AF centralt vid exempelvis anställningar".

Det ska samtidigt tilläggas att det i första hand varit på strategisk nivå som samarbetet med Arbetsförmedlingen beskrivs som bristfälligt. På lokal nivå beskrivs upparbetade personkontakter ha motverkat de utmaningar som funnits. *"AF har saknats i den regionala samverkan. Lokalt har vi kontakt och vi har kontinuerliga möten"*. I detta sammanhang har de lokala strukturerna för samverkan som upprättats genom Samordningsförbundet Kalmar Län varit grunden för operativ samverkan i kommunerna.

3.2.3 Behov av tydlighet kring utvecklingsarbetet i projektet

I de beskrivningar av erfarenheter från FSLA som bör tas med i utformningen av kommande insatser återkommer ett antal lärdomar som de olika aktörerna lyfter fram. En av dessa är ett behov av ökad tydlighet i projektet. Det gäller såväl projektets idé, dvs förändringsteori, som aspekter av projektets organisering.

När det gäller projektidén faller detta tillbaka på den kommentar som tidigare gjordes kring projektets målbild (se 3.1.2.1). I de erfarenheter som lyfts fram efterfrågas en mer uttalad målbild på såväl övergripande som lokal nivå. En kommentar som belyser detta är att: *"Det har varit lite spretigt, ingen riktig linje att gå på. Hade varit bra med mer tydligare riktlinjer för projektet – det här vill vi nå"*. I detta avseende hade det t ex varit önskvärt med en mer konkretiserad struktur för lokala projektplaner som tillsammans utgör grunden för de gemensamma utfalls- och resultatmålen. I FSLA har den ansats som tillämpats skapat stor frihet för kommunerna att utforma insatser på lokal nivå utifrån de givna resurserna, men detta har skett på bekostnad av en tydlighet kring vilka avgränsade insatser som ska bedrivas inom ramen för projektet och för vilka individer. Utmaningen som kommuniceras avser i detta avseende såväl planering (utformning och mål) som uppföljning av arbetet (utfall och resultat) inom projektet.

Vidare efterfrågas en större tydlighet kring rollen som lokal delprojektledare än vad som varit fallet inom FSLA. Det uppfattas i sig som en bra idé med det övergripande projektet och lokala delprojekt som leds av lokala projektledare. Samtidigt finns en framträdande önskan om att rollen som delprojektledare skulle behöva stärkas. Detta handlar om olika aspekter, dels kompetensmässigt men även om förutsättningarna för rollen. När det gäller kompetensperspektivet så efterfrågas t ex utbildning i projektledning, särskilt med fokus på att arbeta inom EU-finansierad verksamhet: *"Ge projektledarna utbildning inom projektledning"*. Frågan om arbetsvillkoren handlar i första hand om att frigöra tid för delprojektledarna att arbeta med just utvecklingsarbetet i det lokala projektet. Detta innebär att de personer som får denna roll inte kan förväntas att i samma utsträckning som annars fortsätta arbeta i den ordinarie verksamheten. En kommentar som beskriver detta är följande: *"Projektledare blir fast i ordinarie verksamhet som handledare – vilket medför mindre tid för projektledare att skapa något nytt, bra och hållbart"*. Det genomgående temat i detta är följaktligen avgränsning och tydlighet avseende projektets ramar och mål på övergripande och lokal nivå.

Ytterligare ett perspektiv på tydlighet avser sammansättningen av parterna inom projektet. Framför allt på den regionala nivån uppfattas det ha funnits en oklarhet kring parternas roll och uppdrag, framför allt när det gäller Region Kalmar län och

Företagarna. Aktörerna i projektet förmedlar i detta avseende en uppfattning om att de parter som engageras i projektet bör ha en tydligare roll med koppling till den önskade strategiska utveckling som projektet ska resultera i. *"Vissa samverkanspartners deltagande på strategisk nivå har haft oklar syftning"*. Denna synpunkt har även en koppling till förutsättningarna för implementering av utvecklingsarbetet på längre sikt. I detta avseende efterfrågas en större tydlighet kring vilka strategiska frågor projektet ska bidra till att påverka, vilka aktörer som bör vara engagerade och i vilken roll samt hur processen för långsiktig påverkan ser ut. I likhet med vad som tidigare skrevs om

När det gäller implementering av projektets resultat på organisatorisk nivå förmedlas också en oro över att vissa delar av utvecklingsarbetet inte haft en tillräckligt tydlig förankring på lokal nivå och att det långsiktiga arbetet därför riskerar att försvagas. Av denna anledning lyfts det fram uppfattningar om att det borde finnas en tydligare förankring av projektets utgångspunkter på lokal nivå redan vid start i kommunerna, samt att det utvecklas ett tydligare implementeringsstöd till kommunerna i ett kommande projekt. Följande kommentarer får belysa detta perspektiv:

"Att det man får inom projektets ramar faktiskt också används sedan, kommunen har ansvar att faktiskt förvalta kunskapen i verkligheten – det är vi skyldiga våra deltagare".

"Uppbyggd kompetens behöver förankras och bli till arbetsätt".

"Vi önskar kortare temaföreläsningar/workshops med ett implementeringsstöd för att kunna verkställas ute i verksamheterna".

När det gäller implementeringsarbetet i kommunerna är det också avgörande att det finns en ändamålsenlig projektstruktur även på lokal nivå. I detta perspektiv blir förutsättningarna för de lokala projektledarna viktiga. En tydlig projektorganisering även på lokal nivå skulle i detta sammanhang borga för ökade förutsättningar för implementering av de utvecklade arbetssätten i kommunerna.

3.2.4 Projektstruktur som gynnar gemensam utveckling

Även om det i de erfarenheter som lyfts fram ovan har pekats på förbättringsområden kring projektorganiseringen finns det en påtagligt positiv syn på projektstrukturen. Uppfattningarna som förmedlats är snarast att det finns några aspekter som skulle kunna vidareutvecklas i kommande projekt.

Generellt förmedlar de olika aktörerna en uppfattning om att såväl SLA och FSLA har fungerat som en länsövergripande struktur för att driva utvecklingen av arbetsmarknadsarbetet i kommunerna i Kalmar län framåt. Den samverkan med (i första hand) andra kommuner som etablerats inom projektet och som skapat förutsättningar för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling kring gemensamma frågeställningar uppfattas som mycket värdefull för den gemensamma utvecklingen i länet. Att det för det gemensamma arbetet funnits en sammanhållande part, som i detta fall varit Kommunförbundet Kalmar län, beskrivs som avgörande för den utveckling som skett. *"Viktigt att det finns en motor i nätverken och att det sker utveckling, samt att man ser behovet"*.

Parallellt med den regionala sammanhållningen som utgått från Kommunförbundet Kalmar län beskrivs en viktig del i projektstrukturen vara att arbetet utgått från lokalt arbete i kommunerna. Det faktum att insatserna utgått från personal i kommunerna lyfts fram som centralt: *"Fördelen med lokala anställningar. Ett vinnande koncept för*

kommande projekt". Det finns följaktligen en positiv uppfattning kring den frihet som funnits för det lokala utvecklingsarbetet, även om det funnits utmaningar kring planering och uppföljning ur ett projektperspektiv. Samtidigt återkommer de positiva uppfattningarna om gemensamma strukturer för erfarenhetsutbyte och lärande mellan kommunerna som skapats genom projektet, även om det finns uppfattningar om att de forum som skapas genom projektet tar mycket tid i anspråk. Uppfattningar kring erfarenhetsutbytet mellan aktörerna i projektet beskrivs t ex på följande sätt:

"Fördelarna har varit att få ta del av andra kommuners idéer och framgångsfaktorer, men även hinder. Att kunna dela erfarenheter med varandra, att korta ner kontaktvägarna".

"Erfarenhetsutbyte är alltid värdefullt, men det behövs mycket tid för att mötas. Genom att vi tidigare varit med i projekt kan vi ibland känna oss 'projektrötta'".

Det gemensamma arbetet i projektet som utgår från projektledningen genom Kommunförbundet Kalmar län får således vitsord och den gemensamma projektstrukturen, med lokala delprojekt i kommunerna, ses som en framgångsfaktor. En summerande kommentar är att: *"Den centrala sammanhållande funktionen fungerar mycket bra"*. En annan kommentar var att det är: *"Positivt med paraplyorganisationen med samlad administration"*.

De aspekter av projektets organisering som uppfattas mindre positivt utgår framför allt från förändringar som skett under projekttiden i form av personalomsättning. Detta utgår från att ordinarie projektledare blev föräldraledig, varpå en vikarierande projektledare anställdes. Den vikarierande projektledaren slutade sin tjänst i förtid och den tid som gick innan den ordinarie projektledaren återvände till sin tjänst uppfattas ha påverkat utvecklingen i projektet negativt. *"Det stod still en väldigt lång stund"*. Under projektets andra halva har det sedan funnits en processledare som förstärkt arbetet med utvecklingen av projektet. Detta uppfattas också ha förstärkt stödet till kommunerna när det gäller utvecklingen i projektet, inte minst när det gäller delar av de arbetsgrupper som tillskapats inom ramen för projektet.

3.2.5 Arbetsgrupper med fokus på strategiska frågor

En specifik del av projektstrukturen har utgjorts av arbetsgrupper där chefer och medarbetare från de olika parterna ingått. Tanken med dessa arbetsgrupper har varit att parterna ska kunna arbeta mer aktivt i specifika frågor genom att samla aktörer med intresse, mandat och kompetens inom ett visst område. Arbetet i arbetsgrupperna ska sedan öka möjligheterna till implementering inom det område som fokuserats och samverkansplattformar som skapats ska kunna kvarstå efter projektet. Sammantaget skapades sex arbetsgrupper inom FSLA enligt tabellen nedan.

TABELL 13. ARBETSGRUPPER INOM FSLA.

Arbetsgrupp	Beskrivning av arbetet
Vad är en AME-verksamhet? (AME-chefsforumet)	Tydliggöra AME-verksamheternas uppdrag. Skapa samsyn kring detta i Kalmar län. Vad ska en AME-enhet göra? Vilken kompetens behövs inom AME? Vad har AME för mandat i frågor? Vad ska kommunen göra? Juridik?

Arbetsförmedlingen	Förbättra samverkan med AF. Hur ska man arbeta lokalt/regionalt? Förtydligande av AF:s och kommunernas uppdrag och roller sinsemellan. Utvecklande av samverkan på lokal nivå.
Näringsliv	Utveckling av kontakter med företag och näringslivsorganisationer. Strategier och metoder för detta.
Personer som faller mellan stolarna	Hur ska vi arbeta med denna specifika målgrupp?
Metodutveckling <ul style="list-style-type: none"> • Språksvaga • Sökandelots • Samhällsekonomisk analys 	Metodutveckling inom tre specifika områden. Spridning och implementering av metoder. Hur arbeta med metoden lokalt/regionalt?

När erfarenheterna från arbetet med arbetsgrupper summeras finns det en tudelad uppfattning kring denna del av projektet. Vissa arbetsgrupper har uppfattats som ändamålsenliga och beskrivs ha varit värdefulla ut ett lokalt perspektiv. Den arbetsgrupp som särskilt lyfts fram i detta avseende är "Språksvaga". Där har deltagarna gjort grundarbete med att orientera sig i olika arbeten som är gjorda på området, både genom litteratur men även studiebesök i andra regioner. Andra arbetsgrupper beskrivs ha fungerat mindre väl, och då lyfts framför allt "Näringsliv" och "Arbetsförmedlingen" fram. Utgångspunkten för detta är att uppdraget för gruppen "Näringsliv", dvs att arbeta för att utveckla näringslivskontakter, inte varit förankrat och realistiskt. Arbetet i gruppen "Arbetsförmedlingen" har å andra sidan påverkats av reformeringen av myndigheten och att förutsättningarna för samverkan med kommunerna förändrats. Några kommentarer som belyser uppfattningarna är följande:

"Vissa har fungerat bra och andra har varit mer svårjobbade".

"Bristfälligt språk" har fungerat bra och kommit fram till flera bra initiativ och inspirerande exempel på arbetssätt".

Mot bakgrund av det som lyfts fram ovan beskrivs nyckeln för ett välfungerande arbete genom arbetsgrupper vara ett tydligt uppdrag tillsammans med ett påtagligt behov på lokal nivå: *"Viktigt med tydligt uppdrag och uppfattat behov"*. Utifrån dessa två aspekter beskrivs det sedan som centralt att de kommuner som medverkat i projektet har kunnat välja vilka arbetsgrupper de velat ingå i, samt att det inte funnits krav på att delta i alla arbetsgrupper. En kommentar som belyser detta är att: *"Valfriheten upplevs som positiv att vi själva kan ta del av det som passar vår organisation"*. Arbetsgrupper bör i detta avseende ta sin utgångspunkt i gemensamma behov hos de berörda aktörerna. Att arbetet sedan processletts av Kommunförbundet Kalmar län, genom projektledningen, är sedan ytterligare en avgörande framgångsfaktor. Detta utgår från att det beskrivs som utmanande för de olika parterna att ta ansvar för att driva det gemensamma arbetet framåt.

Värdet av arbetsgrupperna, då de fungerat som planerat, beskrivs i förlängningen vara en ökad kunskap om varandras arbete kring aktuella teman. *"Man får kunskap om varandras arbete"*. Även befintlig kunskap om forskning eller andra lyckade exempel, genom t ex studiebesök, beskrivs vara en värdefull konsekvens av arbetsgrupperna. Detta beskrivs i förlängningen ha kunnat bidra till att lokala initiativ startats upp, med utgångspunkt i det arbete som skett i arbetsgrupperna.

4 SUMMERANDE KOMMENTAR

Fortsatt samverkan leder till arbete (FSLA) har drivits av Kommunförbundet Kalmar län i samverkan med i samverkan med Emmaboda kommun, Mönsterås kommun, Mörbylånga kommun, Nybro kommun, Hultsfreds kommun, Torsås kommun, Västerviks kommun samt Region Kalmar län, Företagarna, Försäkringskassan och Samordningsförbundet i Kalmar län. Projektet bygger vidare på det tidigare projektet Samverkan leder till arbete (SLA), även det finansierat genom Europeiska Socialfonden (ESF).

Fortsatt samverkan leder till arbete syftar till att personer som står långt ifrån arbetsmarknaden på sikt ska börja arbeta eller utbilda sig. Projektet syftar också till att skapa en strategisk samverkan mellan deltagande aktörer. Därför har genomförts på tre nivåer: individnivå, organisationsnivå och regional nivå. På individ- och organisationsnivå har projektet arbetat med individen i centrum utifrån vissa övergripande verktyg som mobila team, praktiksamordning, matchning, sökandelots, delaktighetsmodellen, fokusgrupper samt validering. På regional nivå har projektet arbetat för att skapa samverkan mellan aktörer som ansvarar för arbetsmarknadsfrågor, utbildning och kompetensförsörjning.

Den externa utvärderingen som redovisas genom denna slutrapport har genomförts parallellt med en intern följeforskning i projektet och fokus för utvärderingen har framför allt legat på delmålen avseende kompetensutveckling av aktörer, regional samverkan, projektstyrning samt resultatuppföljning.

4.1 Resultat på individnivå

Ambitionen i den ursprungliga projektansökan var att FSLA skulle nå 525 deltagare, varav 263 kvinnor (50 procent) och 262 män (50 procent). I avstämningsrapporten reviderades sedermera volymmålet för projektet till 446 deltagare, varav 223 kvinnor och 223 män.

Enligt projektets deltagarstatistik finns vid projektets slut 437 unika deltagare med registrerat startdatum i projektet, varav 228 kvinnor (52 procent) och 209 män (47 procent). Vi kan därmed konstatera att projektet kommit nära sitt reviderade utfallsmål, båda när det gäller volym och könsfördelning. När utfallet byts ner på kommunnivå framgår att det finns skillnader mellan kommunerna. Mönsterås haft flest deltagare (88 deltagare) följt av Västervik (82 deltagare) och Hultsfred (65 deltagare). Å andra sidan har Vimmerby haft lägst antal deltagare (13 deltagare), tillsammans med Borgholm (16 deltagare). Även könsfördelningen bland deltagare skiljer mellan kommunerna. I detta avseende har kvinnor varit överrepresenterade i Vimmerby (77%), Emmaboda (71%) och Nybro (69%), medan män har varit överrepresenterade i Borgholm (88%) och Mönsterås (65%).

I målsättningarna för Fortsatt samverkan leder till arbete anges att projektet ska bidra till att minst 60 procent av deltagarna i projektet ska gå till jobb eller studier, i enlighet med individuella förutsättningar och i linje med den regionala arbetsmarknadens möjligheter, och/eller vara förberedda att ta nästa steg mot egen försörjning. Det är svårt att värdera i vilken utsträckning detta mål är uppfyllt eftersom målformuleringen i sig är vag. Detta eftersom det inte framgår hur resultaten ska fördelas mellan de tre olika indikatorer som målet rymmer – andel deltagare som går till arbete, andel deltagare som går till studier samt andel deltagare som ska vara förberedda att ta nästa

steg mot egen försörjning. Dessa indikatorer är även tämligen olika till sin karaktär, framför allt målet om arbete/studier i förhållande till att vara förberedd att göra stegförflyttning mot egen försörjning.

När projektets resultat summeras kan det emellertid konstateras att det i oktober fanns 404 deltagare som avslutats från FSLA, varav 219 kvinnor (53 procent) och 195 män (47 procent). Av de avslutade deltagarna var totalt 49 procent i arbete (40 procent) eller studier (9 procent) vid avslut i projektet. Ytterligare 12 procent var i praktik vid avslut från FSLA.

Resultaten är tämligen likvärdiga mellan kommunerna. Borgholm, som haft relativt få deltagare (15 avslutade), utmärker sig med en hög andel deltagare (73 procent) som gått i arbete vid avslut. Vimmerby, som också haft få deltagare (13 avslutade) urskiljer sig genom en högre andel deltagare som gått till studier (38 procent) än övriga. Västervik är den kommun som avslutat högst andel deltagare till "Praktik" (39 procent) och i Nybro har deltagare i högre grad än i övriga kommuner avslutats till "Annat", något som särskilt gäller deltagande kvinnor (61 procent). När det gäller könsfördelningen konstateras att resultaten till arbete och studier är likvärdiga för män (50 procent) och kvinnor (48 procent). En högre andel män (44 procent) än kvinnor (37 procent) har gått till arbete, medan kvinnor (11 procent) i något högre grad än män (6 procent) har gått till studier. Dessutom återfinns kvinnor (21 procent) i något högre grad än män (14 procent) i kategorin "Söker arbete".

De resultat som skapats för deltagare i FSLA är, mot bakgrund av att projektet finansierats under Socialfondens mål 2:3, på en övergripande nivå att betrakta som goda. Det som kan analyseras i utvärderingen är andel deltagare som gått till arbete och/eller studier vid avslut i projektet. Detta resultat för FSLA uppgår till 49 procent av de avslutade deltagarna. Om detta resultat jämförs med andra projekt under Socialfondens mål 2:3 uppgår där den totala andelen deltagare som avslutats till arbete till 22 procent och till utbildning till 12 procent, d v s till totalt 34 procent⁹.

4.2 Resultat på organisationsnivå

Den externa utvärderingen av Fortsatt samverkan leder till arbete har haft särskilt fokus på perspektiv som utgår från projektets delmål kring samverkan, aktörer och styrning. Dessa tre mål hänger på flera sätt samman och bidrar till att skapa mervärde på flera sätt.

När det gäller målet om "*Säkerställd mål- och resultatstyrning av projektet och regional samverkan*" så konstateras att det finns en generell uppfattning hos de aktörer som ingått i projektet om att de båda projekten Samverkan leder till arbete (SLA) och Fortsatt samverkan leder till arbete (FSLA) har fungerat som en länsövergripande struktur för att driva samverkan kring och utvecklingen av arbetsmarknadsarbetet i kommunerna i Kalmar län framåt.

Det finns en positiv syn på projektstrukturen där det uppfattas som en avgörande framgångsfaktor att Kommunförbundet Kalmar län har tagit ett sammanhållande ansvar för genomförande av projektet. Den bild som förmedlas är att det över tid under arbetet med projekten har byggts upp en kompetens och kapacitet på

⁹ Svenska ESF-rådet (2021) *Utvecklingen i det nationella socialfondsprogrammet för investering i tillväxt och sysselsättning. 2022:2.*

Kommunförbundet Kalmar län kring genomförande av EU-finansierad verksamhet, specifikt kring Socialfonden. Den uppfattning som förmedlas är att också kommunerna på egen hand inte haft förmåga att ansöka om, genomföra och administrera en motsvarande projektinsats.

Samtidigt är det en viktig del i projektstrukturen att arbetet utgått från lokalt arbete i kommunerna. Det faktum att insatserna utgått från personal i kommunerna lyfts fram som centralt och det har funnits en stor frihet för det lokala utvecklingsarbetet i kommunerna. Samtidigt återkommer de positiva uppfattningarna om gemensamma strukturer för erfarenhetsutbyte och lärande mellan kommunerna som skapats genom projektet. Att kommunerna kommit samman i ett gemensamt projekt under en regional samordning via Kommunförbundet Kalmar län ses följaktligen som positivt.

Den del av projektstyrningen som skulle kunna utvecklas framstår snarast handla om att skapa en ökad tydlighet och stringens kring projektets förutsättningar. I de erfarenheter som lyfts fram efterfrågas en mer uttalad målbild på såväl övergripande som lokal nivå. I FSLA har den ansats som tillämpats skapat stor frihet för kommunerna att utforma insatser på lokal nivå utifrån de givna resurserna, men det har samtidigt skett på bekostnad av en tydlighet kring vilka avgränsade insatser som ska bedrivas inom ramen för projektet och för vilka individer/målgrupper. Utmaningen som kommuniceras avser i detta avseende såväl planering (utformning och mål) som uppföljning av arbetet (utfall och resultat) inom projektet.

Det har även saknats en tydlig roll för de lokala projektledarna i FSLA när det gäller strategiskt utvecklingsarbete. I detta avseende finns en efterfrågan om att rollen som delprojektledare skulle stärkas i framtida regionala projektsatsningar. Detta handlar om olika aspekter, dels kompetensmässigt och dels om förutsättningarna för rollen. Det efterfrågas t ex utbildning i projektledning och att det skapas tid och mandat för delprojektledarna att arbeta med utvecklingsarbetet i det lokala projektet. En rekommendation inför kommande projektarbete är därför att det skapas tydligare förutsättningar för genomförande och uppföljning av arbetet på lokal nivå, med tydligare målsättningar och avgränsning av vilka deltagare som omfattas av projektinsatsen. Detta skulle även medföra ökade förutsättningar för implementering av de utvecklade arbetssätten i kommunerna. Sammantaget konstateras att ett utvecklat arbete med såväl projekt- som implementeringsplaner skulle underlätta den strategiska styrningen på såväl regional som lokal nivå.

En specifik del av projektstrukturen har utgjorts av arbetsgrupper där chefer och medarbetare från de olika parterna har ingått. När erfarenheterna från detta arbete summeras finns det en tudelad uppfattning där vissa arbetsgrupper har uppfattats som ändamålsenliga och värdefulla ut ett lokalt perspektiv. Andra arbetsgrupper beskrivs ha fungerat mindre väl och har därför generat ett begränsat mervärde. En välfungerande arbetsgrupp beskrivs bygga på ett tydligt uppdrag tillsammans med ett uttalat behov på lokal nivå. Samtidigt har det varit värdefullt för utvecklingen att det funnits en samordning av arbetet i arbetsgrupperna från projektledningen. Detta utgår från att det beskrivs som utmanande för de olika parterna att ta ansvar för att driva det gemensamma arbetet framåt. Där arbetsgrupperna fungerat ändamålsenligt beskrivs mervärde i termer av en ökad kunskap om varandras arbete, kunskap om forskning eller andra lyckade exempel genom t ex studiebesök. Detta beskrivs i förlängningen ha bidragit till att lokala initiativ startats upp med utgångspunkt i det arbete som har skett i arbetsgrupperna.

När det gäller målet om *"Kompetensutveckling bland aktörerna i projektet"* beskrivs denna typ av insatser som ett centralt mervärde av projektet och att det har bidragit till att stärka förutsättningarna för arbetsmarknadsarbetet i kommunerna. Detta beskrivs sedan i förlängningen ha bidragit till utvecklingen av ett mer ändamålsenligt arbete i förhållande till målgrupperna i kommunerna. De insatser som lyfts fram i detta avseende är dels utbildningsinsatser för personal, dels samverkansarbete mellan kommunerna samt arenor för erfarenhetsutbyte mellan personal på olika nivåer. Mycket av de positiva erfarenheter som återkommer kring aktörsperspektivet i projektet utgår också från de perspektiv på projektorganiseringen som presenterats ovan.

Genomgående under arbetet med utvärderingen har det varit ett tydligt tema att de två projekten – SLA och FSLA – har bidragit till ökade kontakter mellan kommunerna på flera olika nivåer. Även om projekten, genom Socialfondens inriktning på individer, i grunden utgått från att arbeta med individuella deltagare är det just utvecklade arbetssätt och samverkan mellan kommunerna som präglar beskrivningarna av mervärdet med projektet.

När det gäller målet om *"Strategisk samverkan mellan projektet och relevanta externa arbetsmarknadsaktörer"* beskrivs FSLA som en viktig del i vidareutvecklingen av det nätverks- och samverkansarbete som påbörjades genom SLA. Resultaten av det arbete som bedrivits beskrivs bland annat i termer av att kontaktvägarna mellan kommunerna i länet har kortats, vilket i sin tur underlättat utveckling av arbetet i den egna kommunen. Det samverkansarbete samt erfarenhetsutbyte som inom projektet har skapats mellan personal på olika nivåer i kommunerna lyfts fram som avgörande för den utveckling som skett i arbetsmarknadsinsatserna hos de medverkande parterna. Projektets arbete med samverkan mellan aktörerna de olika aktörerna på arbetsmarknadsområdet i beskrivs genomgående ha stärkt förutsättningarna för ett ändamålsenligt arbete med olika målgrupper i Kalmar län.

4.3 Slutord

Den förväntade inriktningen på Socialfondens utlysning var att finansierade projekt ska stärka kvinnor och män som befinner sig utanför arbetsmarknaden samt bidra till förändrade och förbättrade strukturer för att undvika att personer med sammansatt problematik hamnar i långvarig arbetslöshet. Mot bakgrund av de summerade resonemangen ovan från utvärderingen av Fortsatt samverkan leder till arbete kan det konstateras att projektet på flera sätt har bidragit till denna målbild.

FSLA har framför allt, genom ett fokus på att skapa forum för erfarenhetsutbyte och samverkan mellan kommunerna i länet, skapat positiva effekter för förutsättningarna att erbjuda ett mer utvecklat och ändamålsenligt stöd för personer utanför arbetsmarknaden. Det är framför allt utvecklade arbetssätt och samverkan som präglar beskrivningarna av resultaten från projektet.

Dessa resultat bör ses i ljuset av den studie kring regional samverkan på arbetsmarknadsområdet i Kalmar län som genomförts parallellt med utvärderingen av Fortsatt samverkan leder till arbete¹⁰. Där summerades att kommunerna i länet

¹⁰ Parallellt med utvärderingsuppdraget genomförde Tranquist Utvärdering även en studie om organiseringen av arbetet på arbetsmarknadsområdet i regionen. Denna studie har fungerat som förstudie och bidragit till utvecklingen av arbetet med att utveckla regional samverkan inom FSLA

menade att en regional samverkan med ett fokus på erfarenhetsutbyte och lärande mellan kommunerna skulle underlätta arbetet med de utmaningar som de står inför framöver. Detta handlade både om kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte kring arbetssätt och metoder, men även om de generella förutsättningarna för att bedriva ett aktivt arbetsmarknadsarbete genom arbetsmarknadsenheter i kommunerna.

Projektet har också inneburit en resursförstärkning till kommunernas arbetsmarknadsarbete, där det lokala utvecklingsarbetet kunnat ske under flexibla förutsättningar. I detta avseende har projektet medfört ett tillskott till kommunernas ofta begränsade budgetar för arbetsmarknadsinsatser, möjligheter till metodutveckling samt strukturer för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte i samverkan med andra kommuner. I detta avseende är det en särskild utmaning att såväl operativt arbete vid arbetsmarknadsenheterna som det regionala samverkansarbetet har utgått från en tidsbegränsad projektfinansiering.

I studien som genomfördes rekommenderades att Kommunförbundet Kalmar län även efter projektets slut tillhandahåller de stödstrukturer som utvecklats i projektet, i syfte att säkerställa att de forum för erfarenhetsutbyte och lärande kring kommunernas arbetsmarknadsarbete som utgått från FSLA ska bli varaktiga. Det har genom utvärderingen blivit tydligt att det finns en stor efterfrågan på en regional samordning av ett aktivt nätverksarbete, där kommunerna kan träffas och utbyta erfarenheter kring gemensamma utmaningar. Detta innebär t ex ett fortsatt arbete med att samordna det befintliga AME-nätverket för chefer. Det kan även innefatta stöd till personer som arbetar med gemensamma uppdrag, som t ex kommunernas aktivitetsansvar och insatser för personer med bristande språkförmåga. Modellen för utveckling genom arbetsgrupper kan i detta avseende utgöra ett gott exempel.

Som ett resultat av de två projekten SLA och FSLA har det också etablerats en kompetens inom Kommunförbundet Kalmar län kring planering och genomförande av EU-finansierade projekt. Denna kompetens bör även fortsatt användas för att säkerställa tillgång till externa medel och ett effektivt genomförande av EU-projekt i Kalmar län. Den utveckling som rekommenderas framöver, mot bakgrund av utvärderingen av Fortsatt samverkan leder till arbete, är snarast att i kommande projekt skapa tydligare och mer avgränsade ramar för den specifika projektinsatsen. Detta gäller både på regional, men framför allt på lokal nivå i kommunerna. Detta skulle underlätta såväl planering (utformning och mål) som uppföljning av arbetet (utfall och resultat) inom projektet. Dessutom rekommenderas ett större fokus på att skapa ändamålsenliga projektstrukturer även på lokal nivå, med fokus på strategisk utveckling. En tydlig projektorganisering även på lokal nivå skulle i detta sammanhang borge för ökade förutsättningar för långsiktig implementering av de utvecklade arbetssätten i kommunerna.